

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIODICH SATIRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARA AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

SORTINT DEL BALL DE MASCARAS

—¿Qué 't deya aquell?
—Que 'l día que 'm quedi viuda l' avisi.
—Deu ser un constructor de caixas de mort.

CRÓNICA

LA festa major de Vilanova va tornar-se festa de dol ab l'arribada dels restos de D. Víctor Balaguer y de la que fou sa estimada esposa.

Els cassinos varen suspendre 'ls balls que teníen preparats: els carrers varen endolarse y la població en massa s'associá á la fúnebre cerimònia de la conducció dels cadáveres al lloch del etern descans. No s'havía vist may en aquella simpática vila un acte tan fundament comovedor. Fins la naturalesa semblá associarse á la tristesa general, puig fosquejava y queya dels núvols una pluja petita, semblant á pluja de llágrimas, sobre la comitiva que á la llum de las atxas y de las teyeras marxava silenciosa, camí del cementiri.

Si D. Víctor hagués pogut presenciar aquell espectacle hauria experimentat una forta emoció, brollant de la seva ánima de poeta la més inspirada de sas elegias.

D. Víctor Balaguer al morir no ha inspirat fins ara l'elogi póstum que 's mereixia al periódich que un día 'l contá entre 'ls seus redactors.

D. Joan Mañé y Flaquer s'ha olvidat—vajin á saber perquè—del amich de la seva juvenesa, del company ab qui compartí un día glórias y ilusions. A no ser que siga una mica dur d'enteniment, y necessiti un mes, un trimestre ó mitj any per recordarse del antich director de *El Genio*, aquella revista literaria, en que D. Joan, allá per l'any 44, pensant de molt distinta manera qu'avuy, las empenia contra 'ls jesuítas, posant en ridícul al mateix Sant Ignaci de Loyola.

¡Quina diferencia entre 'ls dos companys de *Genio*!

Tots dos havían de passar per la redacció del *Brusi*; pero, mentres en Mañé, hi cambiava la pell com las serps y fins l'ánima com qui fa pacte ab l'esperit maligne de la reacció, D. Víctor ne sortia tan poeta, tan romántich y tan progressista com hi havia entrat. Tal vegada aquesta integritat de sentiments y de creencias á proba d'anys y de desengany siga lo que haja motivat l'extrany silenci del *Diari de Barcelona* davant de la desaparició de una de las figuras més grans y més simpáticas del modern renaixement de Catalunya.

Ni una paraula ha tingut pel que ab sos entusiasmes per l'història de la terra, despertá l'afició á estimarla y cultivarla, ni tampoch pel poeta que ab sa Oda *A la Verge de Montserrat* promogué l'esclat de la poesia catalana, precipitant la restauració dels Jochs Florals.

Si no hi hagués á Barcelona cap més diari que 'l *Brusi*, hauria passat inadvertida, com la de un *quidam* qualsevol, la mort de un home eminent que deixa més de quaranta volums impresos, en cada un dels quals s'hi retrata ab poderós relleu la seva personalitat; la mort de un home que consagrà tota la seva existencia al enaltiment de las glórias de Catalunya; la mort de un home que desempenyá ab exemplar honradés càrrechs públichs de la major importancia; la mort de un home que esmersá tota la seva fortuna en la fundació de institucions tan honrosas y útils á la cultura pública com lo Museo-Biblioteca de Vilanova y Geltrú; la mort de un home, en fi, que hasta als seus últims días sigué un foc de simpatia per la Catalunya ab fesomia propia, dintre de la nacionalitat espanyola.

Lo únich que hauriam sapigut, es lo únich que ha fet constar, es á dir: que D. Víctor Balaguer havia rebut los sants sacraments y la benedicció apos-

tólica, com si en lloch de un escriptor ilustre y un home que 's queya de bó, hagués passat de aquesta vida al altra un gran pecador, predestinat á las penas eternas del infern, cas qu' en l' hora de la mort, no hagués rebut l'absolució del Pare Font ó del rector de Atocha, els dos sacerdots, que segons deyan els telegramas, únicament á títul de amichs havían sigut admesos en l'arcoba del moribundo.

Tota la biografia de D. Víctor Balaguer, segons el *Brusi*, queda reduhida als dos fets següents:

«Va naixer á Barcelona 'l día 11 de desembre de 1824; va morir á Madrid el día 14 de janer de 1901, havent rebut els sants sacraments y la benedicció apostólica.

»En aquest setanta sis anys, un mes y tres días no va fer res que valga la pena de mencionarse.

»Serveixi aquesta necrologia d'exemple y estímulo als ilusos que 's desviuhen treballant per la glória de las lletres y 'l bé de la patria.»

¡Ah! Quan certa es, en molts cassos, la odiosa propensió que s'atribuix al caràcter catalá:

A qui aixequi 'l cap sobre 'l nivell ordinari del vulgo *¡bon cop de fals!*

L' *Económica d' Amichs del País* hauria de aprendre alguna cosa del personatge aquell de *La Verberna de la Paloma*, que no deixa may la muletilla: «*Hay que comprimirse.*»

Sí, senyors de l' *Económica*: el comprimirse es en molts ocasions una necessitat, y tant com una necessitat un deber.

Cada hui es fill de las sevas obras! y per aixó no perque un periódich, ab el qual ja sab tothom que no 'ns lliga la més mínima simpatia, vaja ocupar-se en la forma que tingué per convenient del difunt bisbe Morgades, hi ha dret á esparverarse y á demanar que cayga sobre aquella publicació, ja que no 'l foch del cel, que 'l cel en aquests cassos está sempre impassible, tots els rigors de las autoritats terrenas.

La missió de las *Societats económicas de amichs del país* no ha sigut may aquesta. Las passions polítiques y més que tot els odis de secta están excluhits del seu objecte, y no poden ser base de las sevas deliberacions y acorts. Aixís se despren dels seus estatuts.

Un periódich catalanista que sol distingirse pel seu criteri acomodaticí sustenia l'opinió contraria, alegant que desde 'l moment que á las *Económicas* se 'ls permet enviar un senador á las Corts, per aquest mer fet son societats polítiques.

Podrá ser aixís, en quant se refereixi exclussivament á la elecció del seu representant, tenint els que l'elegeixen el dret y la llibertat de triar al que millor s'acomodi als seus sentiments, tendencias, conviccions y necessitats. Pero desde qu' es nombrat, no 'ls membres de l'Associació, sino en tot cas el representant qu' han elegit, es qui pot fer política y encare no en el local de la *Económica*, sino en el cos legislatiu á que vagi destinat.

Aquesta es la bona doctrina.

Ni 'l mateix Pantorrilles, quan disposava de la majoria dels vots de l' *Económica*, tractá may de convertir aqueixa societat en un club polítich, ni molt menos de aixussar á las autoritats en contra dels periódichs que diguessen mal del partit conservador en general ó particularment del representant que la *Económica* hagués enviat á las Corts.

Y en el cas present, els catalanistas de la *Económica* devían haver comensat per *economisar* la seva indignació, per un motiu molt poderós.

RECEPTA D' HIVERN

Segons personas pràcticas,
pensá un rato ab l' amor
y tení á prop dels peus un calorífero
son els medis millors d' entrá en calor.

Perque en realitat ells no n' hi tenían de representant en el Senat.

El bisbe Morgades, que sigué elegit com á tercer en discòrdia, entre 'ls dos candidats que 's disputavan l' acta, obtingué, es cert, casi la unanimitat dels vots de la *Económica*, perque davant de un bisbe, boca abajo todo el mundo. Pero 'l senador electe 's ficá tranquilament l' acta á la butxaca, y ni una sola vegada se li ocorregué pendres la molestia de anar á Madrid, á ocupar el puesto que li havían guanyat els vots dels seus consocis.

La senaduría de l' *Económica* de Barcelona quedá temporalment amortisada.

¿A qué ve, donchs, l' indignarse pels atachs que

pugan haverse dirigit á un home, qu' en materia de representar als seus electors, y pels motius qu' ell se sabia, va fugir d' estudi?

Mes hauría valgut, que, quan era viu, l' haguessen cridat á la seva presència, dihentli:

—Ja veurá, Doctor Morgades: per aquest viatge no necessitavam alforjas, ó se 'n va á Madrid á representarnos, ó 'ns torna l' acta.

—Ja es prou trist que vajan fer una planxa elegintlo, perque ara 's llansin á ferne un' altra defensantlo, de una manera tan intempestiva.

P. DEL O.

CASSUS-BELLI

El séu dilema contrista;
tot, perquè li sobra cor,
desde el día que l' ha vista
la recorda y romp en plor.

Daria perquè fos séva
la vida, y per son torment
el metall que en tot se céba,
li entregaría al moment.

Aqueix pensament horrible
lo porta al cervell clavat,
com l' estigma indestructible
del vergonyós infamat.

Tant la vol, que li fa pena
qu' ella un jorn ho traslluhís;
y en tant, com una sirena,
el té pres en son encís.

Tant la vol, que l' horroritza
lo fácil de serli amant;
y 'l dilema 'l martiritza
y la vá idealisant!

Prou la faría sa esposa,
mes el seny no aproba res;
¡Sería pena horrorosa
que un fill seu la bescantés.

¡Oh! preocupacions humanas,
sou la font de tot dolor:
¡Qui va fervos tan tiranas
no deuría tenir cor!

A. LLIMONER

EL DEBUT DE 'N CARLITOS

I

Menjador d' una familia *cursi*, pero honrada.

El papá y la mamá acaban de conferenciar en veu baixa en un recó de

la pessa.

La mamá, dirigintse á n' en Carlitos, que, assentat á l' altre extrem del menjador, espera que s' acaba la conferencia dels autors dels seus días, com un reo espera la sentència del tribunal:

—Bueno. El teu papá y jo consentím en que per primera vegada vajas al ball de máscaras; pero... acósta't.

El fill, si bé animat pel consentiment, alarmat pel *peró*, obeheix la indicació de la mamá.

—Pero, com tú no més tens vintidós anys, qu' es com dir que ara vens al món, has de prometre, avans que tot, que seguirás las instruccions que aném á donarte.

En Carlitos fa que sí ab el cap, y es disposa á escoltar.

Escena muda. La mamá 's mira al papá, com invitantlo á formular las instruccions que 'l seu fill necessita. El papá arronsa las espatllas y fa un gesto, que vol venir á dir: Tú mateixa; ja que has comensat, acaba. Millor ho farás tú que jo.

La mamá, revestintse de valor y girantse al seu fill:

—Has de comensar per pensar que un ball de máscaras no es cap funció d' iglesia. Allí no hi busquis miraments, ni recato ni bons exemples. Els homes hi van per divertirse ab las donas, y las donas...

—Per divertirse ab els homes.

—O per explotarlos, desencaminarlos y perdre'ls. Fug, sobre tot, de las que vajin massa primas de roba. La lleugeresa del traje es senyal infalible de lleugeresa de costums. Una dona qu' ensenyi las pantorrillas no pot ser cap mare de familia ni cap senyoreta de bons sentiments. ¿Estás ab mí?

—Sí, senyora.

LA FESTA D' AVUY

Sant Pau, un sant dels mes vells y fabricant de tortells.

—No 't fibis de las apariencias ni de la brillantés dels adornos. Moltes vegadas la que pel traje sembla una duquesa ó una dama de *suposició*, resulta al cap de vall ser la teva portera ó una minyona que vam haver de despatxar perque tot el día anava detrás dels soldats. ¿Ho tindrás present?

—Sí, senyora.

—Disfruta moderadament del espectacle; balla, si ballas, ab una máscara que no sigui massa de la broma; fug de las empentas; evita las conversas atrevidas, y no 't gastis, aixó si que t' ho encomano, no 't gastis un céntim en obsequiar á cap dona. ¿Promets ferho aixís?

—Sí, senyora.

Donchs ab aquestas condicions, se t' autorisa pera anar demá al ball de máscaras.

II

Saló del Liceo.

En Carlitos, después d' haver resistit victoriosament els atachs de set ó vuyt mascaretas bullangueras que han tractat de conquerirlo, 's troba al davant d' una, vestida d' *Urganda*, que sembla molt més quieta que totes las que fins llavoras ha vist.

La máscara, ab veu melosa:

—¿Qué tal, pollo? ¿'T diverteixes gayre?

—Per ara, no 'm puch queixar.

—Veig que no ballas. Ja fas bé. Ab la classe de donas que corran per aquí, es preferible mirar com ballan els altres.

—Aixís m' agradan las noyas: quietas y modestas. ¿Vols ballar ab mí?

—¿Per que nó? Pero, ay, sense salts ni extremitats. No comprench que per divertirse hi hagi necessitat de fer bojerías.

—Ben dit: ets de la meva corda. Al món tot es permés, mentres se fassi á la callada.

—¡Oh! Tot, nó. Hi ha límits que una dona que s' estimi no deu traspasar may.

—Bé, vina: d' aixó dels límits, ja 'n parlarem después.

En Carlitos agafa á l' *Urganda* y li fa donar unas quantas voltas.

La mascareta, fatigada del moviment del vals:

—¡Prou! No ballém més: passejemnos una mica.

—Lo que tú vulguis. A una xicota com tú no se li pot negar res.

—Es que jo tampoch te demanaré res que no sigui enraonat...

—Repara aquellas tres desbaratadas quín traje més fresch...

—No te las miris.

—¡Hola! ¿Ets gelosa?

—Sí, la veritat: l' home que ve ab mí, no m' agrada que pensi ab ningú més... ¡Aném, aném!...

—¿Ahónt? ¿Al restaurant?

—No hi tinch cap inconvenient, si vols; pero ab una condició.

—¿Quína?

—Que 'l gasto l' haig de pagar jo.

—¡Oh máscara modelol! ¡Oh conquista incomparable!... ¡Oh!...

La conversa segueix baix aquesta *tessitura*, y durant tota la nit l' *Urganda* y en Carlitos no 's deixan un moment.

III

A la sortida del ball.

En Carlitos á la mascareta, que l' ha agafat pel bras y s' empenya en acompanyarlo á casa:

—Gracias, noya, moltes gracias. Encare que no t' hakis tret la careta, comprench pel teu bon cor que has de ser un ángel; pero jo no puch permetre que 't sacrificis més.

—¡Si no es cap sacrifici! Vinch ab tú, porque també haig d' anar pel mateix camí.
 —¿Ahónt estás?
 —A la teva escala.
 —¿De debó?... ¿En quín pís?
 —Al tercer.
 —¡El meul ¿Donchs quí ets tú?
 La máscara, trayentse la caretta:
 —La teva mamá, que en compliment del seu deber, ha vetllat per tú tota la nit.

A. MARCH.

« Á UN MORO »

¡Oh moro! 'l que 't passejas tots els días, mostrant per tot, altsu, ta estampa rara, ¿perqué vestit així, se 't veu encare, mitj-moro y mitj-senyó, per eixas vías?
 Llensa aquests draps y déixat de manías, feste afeytá ben bé y rénta't la cara y enloch de passeijarte com fins ara, dedíca't á curar las malaltías.
 Sino, si aquest capritxo teu tant dura, serás com l' Yerabó aquí á Barcelona, un pobre, una tristíssima persona; se 't pendrá 'l pel si á aixó no posas cura; siguent també, si 'l meu parer no falla, el gran terror de tota la canalla.

M. CARBÓ D' ALSINA

EL CARBONER

Feya temps que venía observantho: cada vegada que 'l carboner me portava carbó, havia de trobarhi set ó vuyt pedras.

—Noy—vaig dir al baylet de la carbonería:—aixó no pot anar. ¿Cóm es que hi ha tantas pedras ab el carbó?

—Oh! no es culpa nostra. Ja venen barrejadas ab el género.

—¿Vols dir que no las hi tiréu vosaltres mateixos?
 —¿Nosaltres? Deu nos ne guard. ¿Per qué vol que las hi tiressim?

—¡Vaya una pregunta! Pel mateix motíu que 'ls taberners tiran aygua al ví y 'ls forners terra d' escudellas á la farina.

Total, que després d' una llarga discussió, en la que 'l marrech, ben allissonat pel seu amo, sostingué sempre la seva ignocencia en lo de las pedras, vaig acabar per dirli:

—Si vosaltres no hi teníu cap culpa, tampoch n' hi tinch jo. Per lo tant digas á ton amo que com lo qu' ell m' ha de donar es carbó y no pedras, totas las que d' aquí endavant hi trobi las guardaré y al acabar l' arroba vos las faré enviar porque me las aumentéu al portarme l' altre cabás.

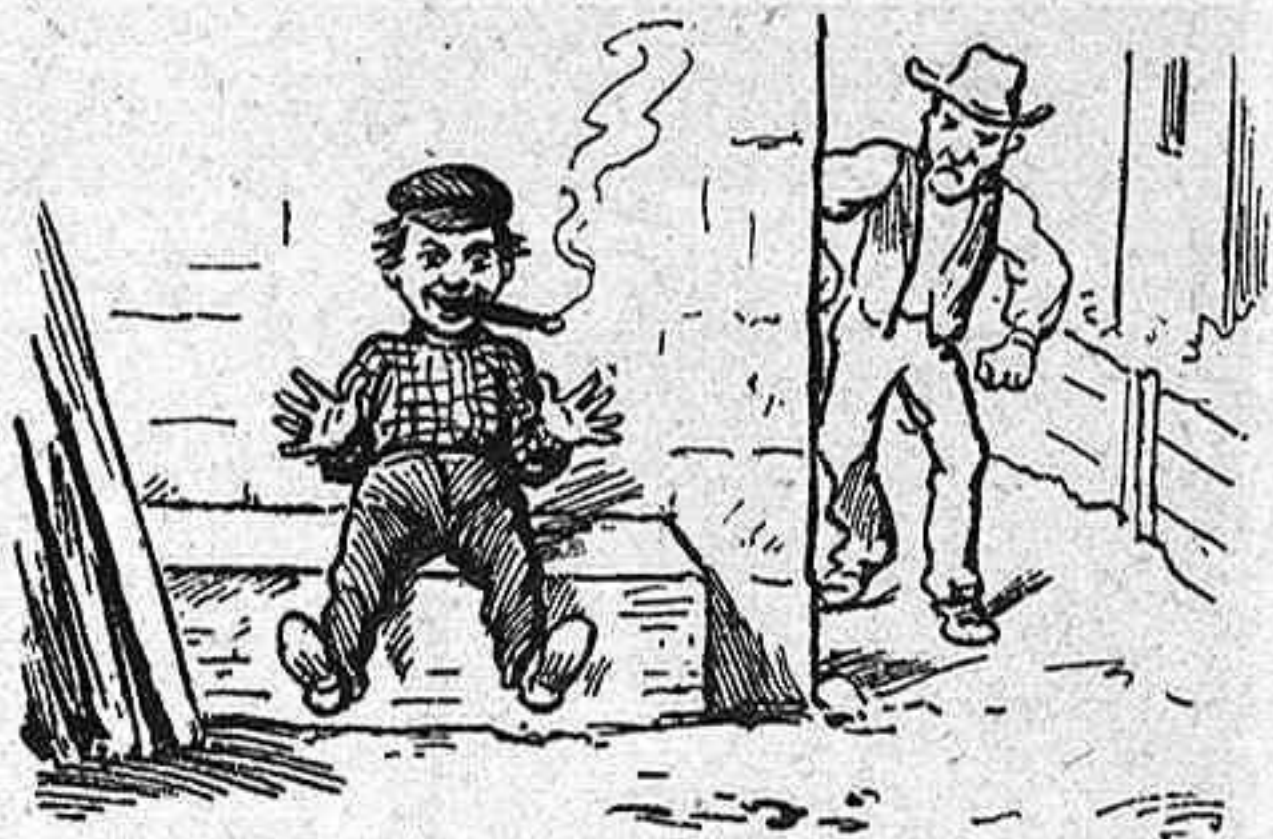
La meva pretensió era tan enrahonada, que 'l carboner no hi va tenir res que dir y vam quedar entesos.

Venen als pochos días á durme carbó y, resolt á cumplir lo pactat, vaig sometrel á un escrupulós examen. ¡Ni una pedra! 'S coneixía que ab el género, com deya l' aprenent, ja no n' hi venían de barrejadas ó que l' honrat carboner s' havia pres la molestia de tréurelas.

Pero aixó durá poch. A las dugas ó tres senmanas, feta la tría de l' arroba de carbó que acabavan de durme, va resultarme nn pilot de pedras equivalent á tres lliuras.

Torneulas á n' aquest feligrés—vaig dir als de casa—y recordéuli que la senmana que vé 'ns ha de dur tres lliuras de carbó de més.—

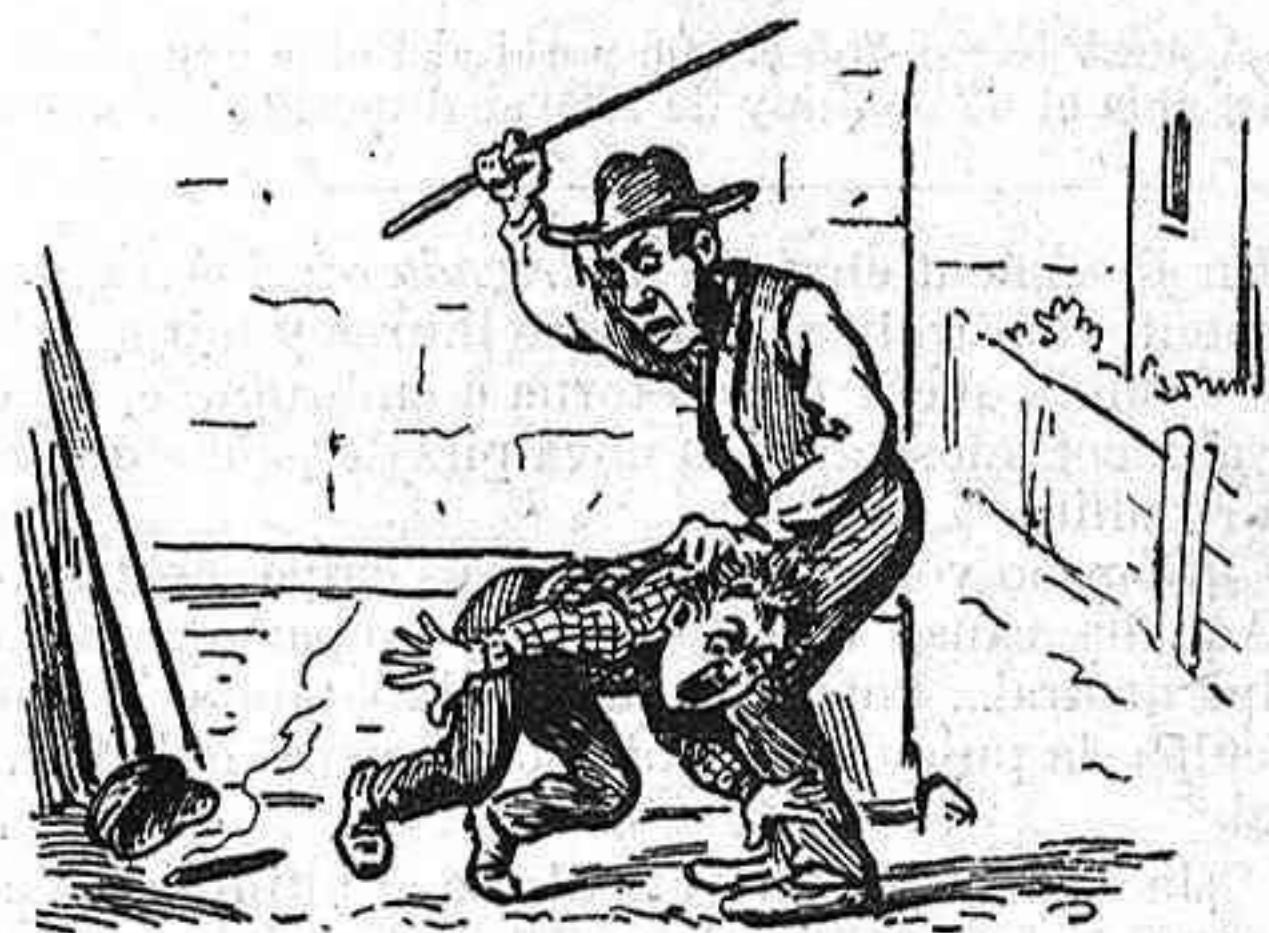
CAP Y QUA D' UN CIGARRO

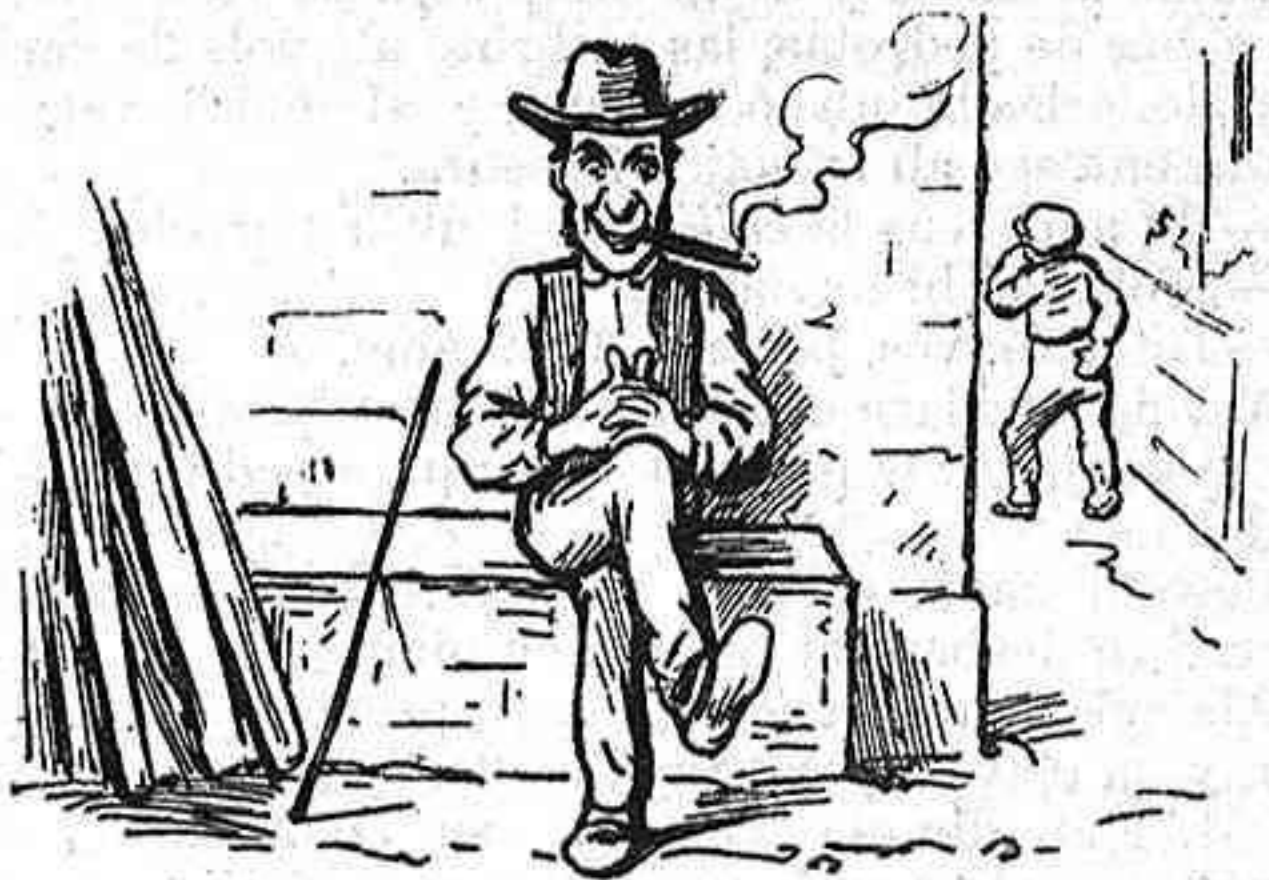
—¡Que 'n devía ser de rich el senyor que l' ha llenzat!

—¿Quí t' ha dat aquest cigarro?
 —Ningú: jo me l' he trobat.

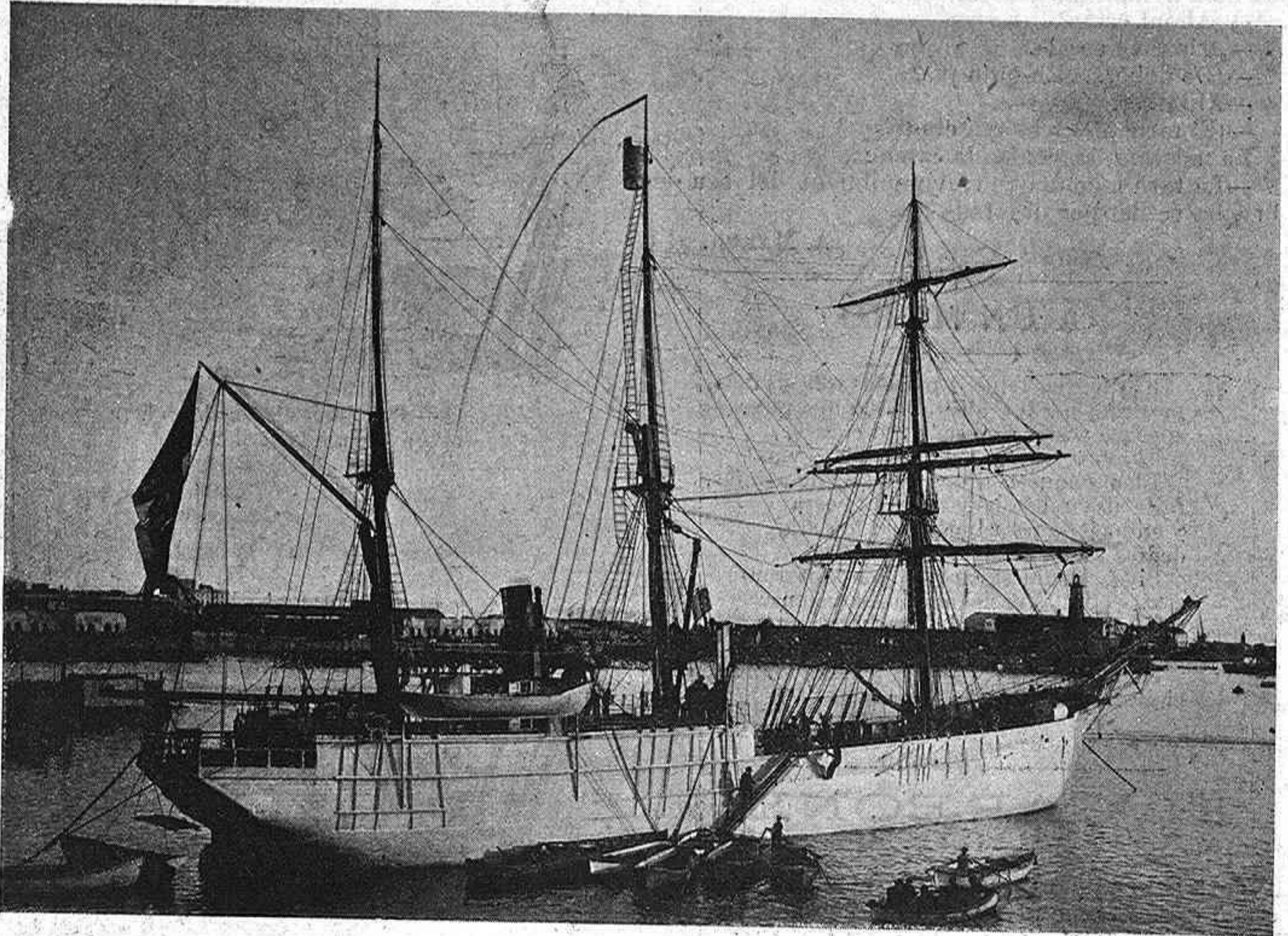

—¡Ja 't daré jo cullir puntas! poca solta, cap de trons!...

(Dibuixos de M. MOLINÉ)

—¡Miréu el grandíssim murri quíns puros fuma més bons!

Aquest barco fou el que portá al Pol la expedició, que organitzada y dirigida pel duc dels Abruzzos, sortí de Cristianía el 12 de Juny de 1899 en direcció al Nort, y que ara, de retorn al seu país, ha recalat al port de Barcelona.

En el següent envió la *pedregada* oferí encare un augment: vam trobar-hi quatre lliuras y mitja.

—Sembla que 'l *gènero* torna á embrutarse,—vaig dir al xicot, mostrant-li la nova pila de palets que havia recullit.

—¡Cóm ho vol arreglar!... No es culpa nostra...—

Aquella cansó comensava á empiparme. ¡No es culpa nostral... Potser sí que d' aixó també 'n tenia la culpa la puja dels cambis ó la guerra del Transvaal.

—¡Ja 't pentinaré!—vaig dir-me al últim entre mí, al veure la tossuderia d' aquell industrial:—¿Tú hi posas pedras? Jo t' ajudaré. Ara ray que tinch la pella pel mánech.

Baixo al carrer y d' un camp vehí de casa recullo un cabás de pedrotas; las embruto ab pols de carbó per donárlas-hi un tó adequat, y al vení 'l xarrich las hi entrego ab la major frescura.

—Té, aquí tens la *cullita* de l' última arroba.

—¿Tot aixó hi havia?

—Tot aixó: ves, pórtaho á ton amo.

Y vaig quedarme molt satisfet, rihent-me de la meva venjansa y pensant que «quí á pedra mata, á pedra mor'».

Pero m' havia olvidat de pendre una precaució, y aixó va desbaratar tot el meu plan.

Als pochos moments torna l' aprenent del carboner, y 'm clava aquesta andanada:

—L' amo diu que vosté va per' enganyarlo, que aquelles pedras es impossible que las haji trobadas á l' última arroba.

—¿Impossible?... ¿Per qué?

—Perque allí hi ha l' arroba justa, y nosaltres...

El baylet titubejá un instant.

—¿Qué? Acaba.

—Y nosaltres may portém carbó en lloch, que no 'n *quitém* lo menos, lo menos, un parell de lliuras.

MATÍAS BONAFÉ

PRINCIPAL

Per ahir dijous estava anunciada la primera de una seria de funcions, á cárrech de la coneguda actriu castellana D.ª Carme Cobeña.

La semana próxima 'n parlarem, si tenim lloch á ferho.

LICEO

Se sol dir que un mósquit espatlla un orga. Ab més motiu encare 's pot afirmar que un tenor espatlla 'ls projectes de una empresa.

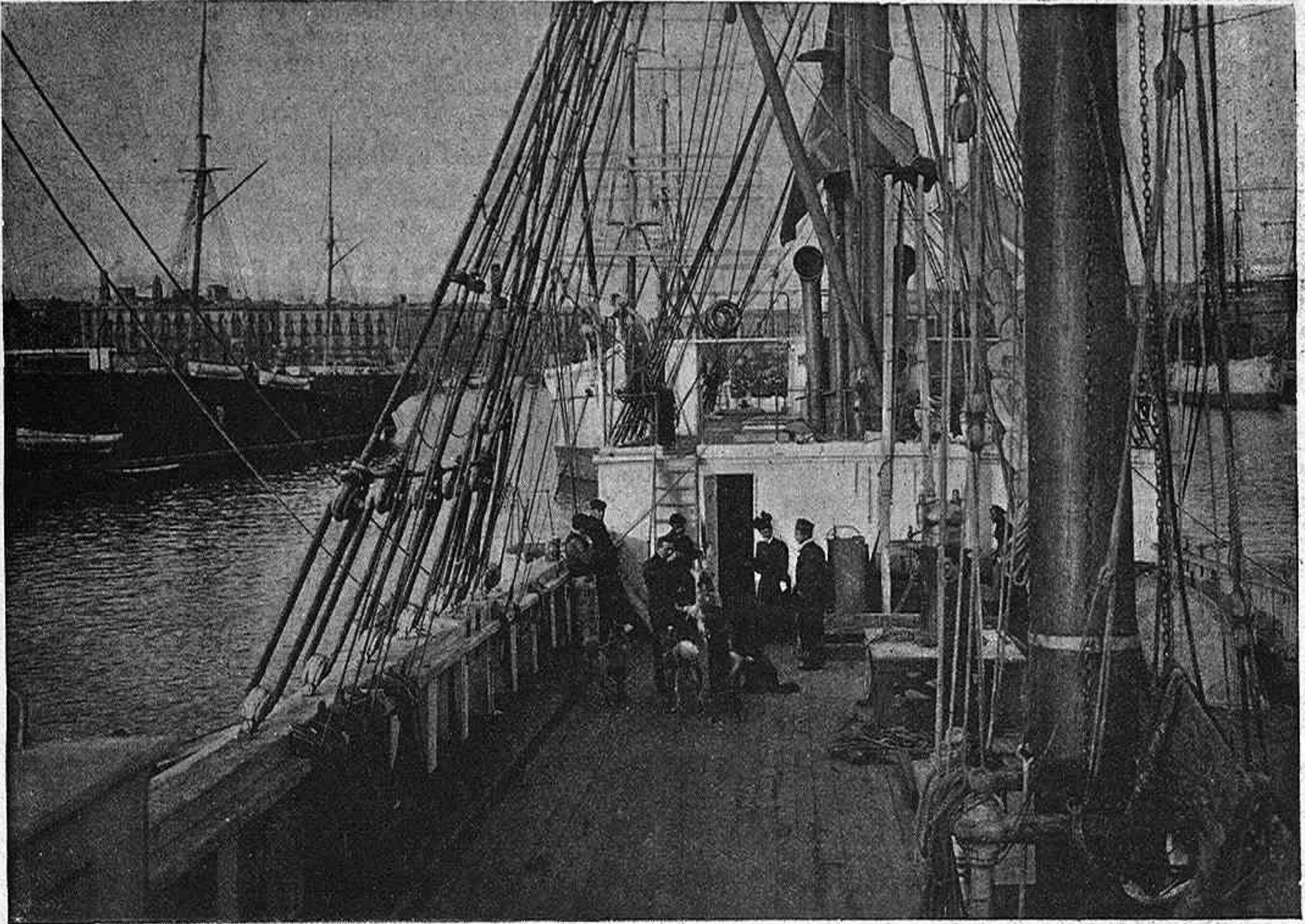
Indisposat el Sr. Bonci hi hagué necessitat d' aplanar per espay de una senmana 'l seu debut ab *Mignon*, y 'ls filarmónichs se vejeren condemnats á menjar *Bohème* á tot pastó. Diumenje va haverhi *Bohème* á la tarde y *Bohème* á la nit.

Un aplauso á la simpática y meritíssima Storchio, per la seva complacencia.

ROMEA

Cap novetat, puig de tals nó poden ser calificadas ni la funció especial donada en honor de 'n Llanas, ni la de la

AL PORT DE BARCELONA

(Instantáneas de LA ESQUELLA

Després d' haver sofert no pocs contratemps, el 25 d' Abril de 1900, el capitá Cagni, según de la expedició, y cinch homes més arribaren á 86° 33', la latitut més alta que ha trepitjat la planta humana.

mateixa classe que 's va donar en honor de 'n Vilanova, per haver arribat el seu sainete *Qui compra maduixas* á un número de representacions que no alcansan gaires obras catalanas.

Que rebin un y altre la nostra enhorabona.

Per aquesta nit está anunciat l' estreno de *La gent de vidre*, drama del Sr. Rovira y Serra, ab decorat nou del Sr. Vilumara.

Celebrarem que ab tot y tractarse de gent de vidre, no hi haja trencadissa.

TÍVOLI

Decididament, el públich te ganas de que 'l *Teatre líric catalá* vaji endevant, á jutjar per la numerosa concurrencia que assisteix á las representacions.

El gran qué es que vegin posantse obras novas, y que 'ls artistas que forman la companyia no 's cansin d' estudiar y procurin afinarse. Ab palla y temps maduran las nespras.

Cors joves de 'n Jordá, música de 'n Gay, es una producció escrita de bona fé, y que no té res de modernista, per lo que pot ben dirse qu' en la práctica 'l Sr. Jordá desmenteix las ideas que sobre 'l teatro professa en teorías.

El género de l' acció hauría caygut molt bé y fins crech que hauría fet derramar algunas llágrimas en els temps aquells en que s' aplaudía *El cura de Aldea*, *El corazón en la mano* y otras obras de la mateixa tarifa. Pero 'l públich de avuy es una mica mes dur de pelar, y no 's comou tan fàcilment, perque un minyó al tornar de América, 's trobi ab que se li ha mort la mare y un seu amich li ha birlat la xicota; ni enten que per aquest sol motiu—¡ey! veninhi ella bé—haja de desafiar al nuvi, y tant se n' hi endona que 'l desaffo no tingui efecte quan

el retador sab que aquell va assistir á la seva mare en la seva última malaltia, transformantse per aquest motiu l' odi en agrahiment

Tot aixó pot agradar molt al *Brusi*, perque á lo menos es molt moral; pero al públich no li diu res.

La música de 'n Gay es boniqueta, tenint un marcat sabor popular.

La Reyna del cor es un quadro de costums de l' Iglesias ab música de 'n Morera. Passa l' acció entre gent de tralla, la diada de Sant Antoni, y tant com abundan els detalls escasseja la trama. Algunas de las escenas pecan per massa llargas y per excessivament diluhidas. Pero n' hi ha una que val per totes; la de la declaració de 'n Tralla á la Reyna, espurnejant de ternura y humorisme.

Adornan l' obra algunas pessas de música: dos cansonetes ben catalanas, que si un defecte tenen es que sigan successivas y cantadas per la mateixa actriu; un duo de bon ayre que éada nit fá repetirse, y un vals de patacada molt recargolat. Si algun día 's cultiva 'l género xich en catalá podrá servir de modelo aquest vals ab gran espinguet de cornetí y delirants réfiladas de flautí.

La Rosons del Apeles Mestres, es una fusió sintética de dos de sos celebradíssims *Poemas de mar*, consistent en fer contar al Avi Xena, aquell renegaire tan típic, la feta de la desgracia de la *Rosons*, boja per haver perdut al seu enamorat en un temporal, y que té la fatlera de apedregar al lladre del mar, presagiant, cada volta que ho fá, la próxima arribada del temporal. Y en efecte, als crits estridents de la malaurada boja respón el cel entenebrentse y 'l mar alborotantse.

D' elegía lírica es calificada l' obra, y es realment un quadro molt intens y sugestiu, escrit ab aquells versos tan plens y cisellats, que sols l' Apeles Mestres sab mode-

lar, y exhornat ab preciosas pessas de música de 'n Morera, que ha sentit y sabut fer sentir l' assumpto.

La cansoneta de las pescadoras basada en una melodia popular; la cansó del Avi Xena, corejada peraquellas que al final esclatan en una joyosa riallada, y que va alborotar al públich; el coral dels pescadors, y la pessa final en que 'ls crits de la boja se barrejan ab l' estrépit del temporal desfet, son pessas totas ellas de un valor musical extraordinari.

L' obra va ser interpretada ab carinyo; pero necessitaria un personal de condicions de primera forsa, aixís com la *mise en scene* reclama un joch de llums y un aparato casi incompatible ab el petit escenari del Tívoli. Ab els deguts elements hauria pujat de grau l' efecte que va produhir un' obra, que no perque careixi d' acció y siga molt curta, deixa de tenir el valor de una verdadera joya. A pesar de tot, el públich va aplaudir ab entusiasme, cridant als autors a la escena, al final de la representació.

NOVEDATS

Per ahir dijous estava anunciada la primera representació del drama de 'n Jacinto Capella: *La gent del ordre*.

Y res mes de particular.

No parlem del *Granvia*, perque lo que allí 's fá ja no es art, sino rifa de 800 pessetas, dos cops a la senmana.

N. N. N.

CARTA OBERTA

AL MORO ALÍ-XARAU

Ilustre descendent del Gran Profeta, dipòsit de saber, llum d' Orient, magatzem de perfums, cubell de mirra, calaix de panaceas, pou de mel:

Qu' Alah t' ompli de duros las butxacas, d' opi las pipas y d' hurís l' harem, que 't guardi el pensament de bolvas negras y et preservi las galdas de bolets.

Sentint viu interés per ta persona y desitjant prestarte un bon servey, te dirigeixo aquesta *carta oberta* per' donarte un consell.

S' acosta Carnaval. Venen els días en que dins d' un calaix guardan el seny pobres y richs, toreros y personas, donas y capellans, joves y vells.

En aquests temps d' escándol y gatzara ningú respecta res

y al mes sério deixeble de Mahoma li clavan un tomátech pel clatell.

No surtis pas; no voltis per las Ramblas enamorant hurís de pela el cent perque aixís com fins ara

la gent et mira, riu y no diu res, d' aquí en avant tothom cridarà! *Vóltal!*

!De setze! !Déuli ayga! !Alí-Xiquel! pensantse qu' ets un nyébit poca sombra que 's disfressa de moro per fé 'l bè.

¡Oy justament de moro, qu' es el traje qu' adoptan per fé 'l llus tots els beneyts perque ab mitja pesseta

poden ferse un vestit de cap a peus!

Ja veurás de quin modo se 't transforma un del Clot en un de Fez.

Al cap com un turbant la tovallola, a sobre 'ls pantalons els calsetets, al aire lliure 'ls panys de la camisa, una faixa, la pipa y ja está llest.

Y, com d' aquestos moros, aquests días ne van els carrers plens

fent la mar de bobadas y bestiesas y a tú 't podrian pendre per un d' ells,

t' aconsello que fassis com en Papis y 't tanquis per un mes

en l' interior d' un mundo fins al vint de febrer

evitante una pluja de patatas

que 't podrian causá algun xiribech.

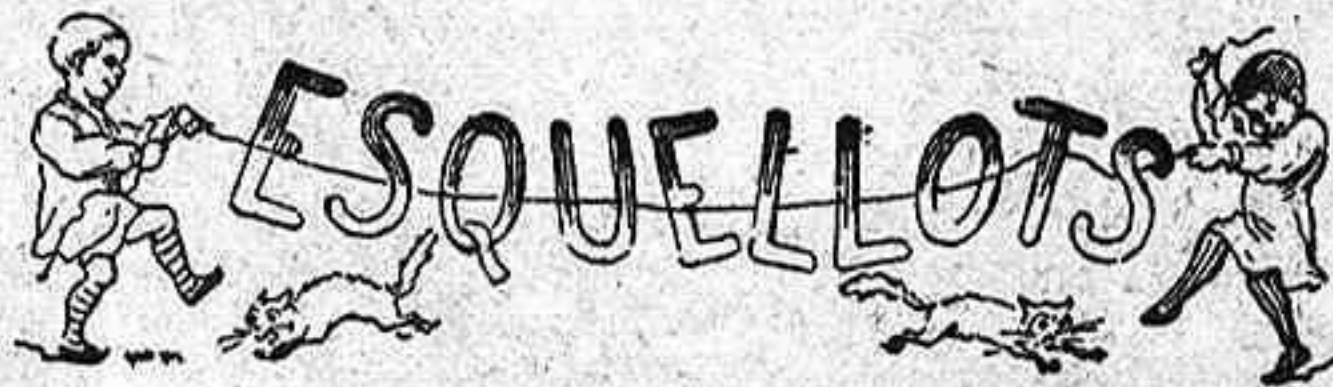
Salva el teu físich d' alevosos *dátils*,

no vulguis fe 'l valent
y si 't sembla qu' havías d' anyorarte
tancat aprop d' un mes,
penja 'ls drapets de moro y lloga un terno,
una capa de lance y un barret
y disfressat de cristiá 't passejas
sens fé riure a la gent.

Sin más por hoy dispora, etcetra, etcetra,
de

Un amich que 't vol bé.

JEPH DE JESUS

Saludém ab tota la efusió del nostre cor al senyor Bullrich, arcalde de Buenos Ayres, que 's troba actualment entre nosaltres.

Y cómo no, sent com es el digne representant de una ciutat germana, que no perque estiga separada de nosaltres per la immensitat del Atlántich, deixa de ser filla de la mare Espanya y de donar alberch a un gran número de habitants que parlan la nostra mateixa llengua.

L' apellido mateix del arcalde de Buenos Ayres es de dissinencia catalana.

¡Que li siga, donchs, ben agradable la seva estada entre nosaltres!

Ja ho sab: aquí es a casa seva.

Es molta curiositat la del Sr. Ugarte.

Ara l' ha donada en voler que cada regidor li ompli una casilla fenthi constar la seva filiació política.

Si 'ls regidors barcelonins siguessin franchs, tots hi posarian la mateixa paraula: *arrossaire*.

Ara ha sortit D. Joan Mañé, declarant que 'l difunt bisbe Morgades no va ser may *catalanista*.

Se coneix que D. Joan no surt de casa de por de costiparse.

De altra manera, llavors dels alborots catalanistas, hauria vist a D. Joseph fregantse las mans de gust, y dihent:

—Ara va bé... Ara va bé...

Si 'ls catalanistas algun día 's decideixen a retratarlo, ho farán presentantlo en aquesta actitud. Tingaho per segur el Sr. Mañé, y cónstili que fentho aixís estarán en lo cert.

Una frase de D. Víctor Balaguer.

El *Trovador de Montserrat* sempre havia sigut frugal; pero en sos últims temps fins s' havia tornat casi vegetaliá.

—No menjo—deya—sino aquellas sustancias que quan l' home s' hi acosta no fugen.

Es a dir no menjava res que pogués sentir horror ó temor a la sola aproximació del sér humá.

A Madrid se preparan grans festas pera la celebració del próxim Carnaval.

Entre ellas hi figura una cabalgata, representant ¿qué dirían?

Las regións espanyolas.

Per lo vist a Madrid no 'n tenen prou ab explotarlas, qu' encare han de tractar de convertirlas en una diversió de Carnestoltas.

Ha mort en Manuel Paso, 'l colaborador de 'n Di-centa, y per tant coautor de *Curro Vargas* y otras aplaudidas produccions.

Recordo que al ser posada aquella sarsuela, trobantse a Barcelona per assistir a la primera repre-

LA PUJA DELS FRANCHS Y LA VEU DEL PAÍS

(Dibuix de M. MOLINÉ)

—¡Socorro! ¡Asistencia, que 'l paper m' está ofegant!...

NOTICIAS FRESCAS

—¿Ja sabs que s' ha mort la reyna d' Inglaterra?

—No, noy, no 'n sé res. Aixó ho deixo per tú, que sempre estás voltat d' inglesos.

sentació, me 'l presentaren mentres estava prenent el *vermouth* en una tauleta de l' acera del Continental.

La Rambla anava de gom á gom, com sol succehir en los días de primavera á últimas horas de la tarde. Ell seguía ab la vista aquell gran moviment en que van confosas totes las classes socials, y recordantse sens dupte de Madrit, deya ab tota ingenuitat:

—No sé: aquí todo el mundo tiene cara de haber comido.

En Mascagni ja té una nova opera pariona de *Iris*. Se titula *Le maschere*, y ha sigut estrenada conjuntament á Milán, Roma, Venecia, Turín, Génova y Verona.

Resultat: sis representacions y sis xiuladas més ó menos fortas.

Ja cal que si 's decideix á escriure'n un' altra, procuri ferla representar no en sis teatros, sino en tretze y á tots de un cop. Fentho aixís podrá dir que las xiuladas las agabella á dotzenas de frare.

Y ara que parlem de teatros.

A Weimar (Saxonia) la intendencia del teatro de la Cort ha posat en coneixement del públich, que al final dels actes, una vegada caygut, el teló no tornará á alsarse, per mes que ho demanin ab insistencia 'ls espectadors.

Per la meva part haig de confessar que ho trobo molt posat en ordre, tota vegada que casi sempre no es el públich qui demana que s' alsi 'l teló, sino 'ls *alabarderos*.

Si per tot arreu s' arribés á pendre una mida consemblant ¡quánts y quénts éxits falsos no s' evitarían!

L' *Ateneo barcelonés* ha comensat á donar senyals de vida.

Pero s' ha de tenir en compte que aquest desensopiment no 's deu als catalanistas que monopolisan els càrrechs de la Junta directiva, sino als elements joves de sentiments liberals y tendencias avanzadas.

D. Joseph Antich ha inaugurat las conferencias públicas que 's donarán cada divendres, desarrollant el tema següent: «*Ideal de una sociedad civilizada.*»

En la seva disertació presentá 'l jove conferenciant una pila de punts nous ab eloqüencia, claretat y gran forsa de convicció, que li valgueren els aplausos del numerós concurs que omplía la sala rodona.

Y ara una súplica al Doctor Robert, president de l' Associació.

Ja que las conferencias s' anuncian com á públicas, fassi que ho sigan en tota l' extensió de la paraula, no negantse l' entrada á ningú, com vá ferse divendres ab un obrer pel sol motiu de que portava brusa.

Ja sab el simpátich doctor que la brusa no té res de infamant ni deshonros.

Y potser si ho anavam á mirar, trobaríam que 'ls *mesaticéfalos* abundan més entre 'ls que la vesteixen, qu' entre 'ls *enlevitats* de las taifas catalanistas.

Ja s' ha fallat lo de *El Divorcio de la Condesa*.

Al autor no se 'l porta al pal; ni menos se 'l envía á un presidi: res d' aixó.

Se 'l condemna á pagar 100 pessetas de multa... ¡y en paus ab la justicia!

Aixó sí: 'ls exemplars segrestats del primer tomo y 'ls fulls impresos del segon quedan condemnats á inutilizació... que aixó es després de tot... *lo que se quería demostrar.*

Un senzill judici de faltas ben manejat pot produhir las graves conseqüencias que implica la inutilizació de un' obra.

Al autor, en apariencia, se 'l condemna sols á abonar vint duros de multa: pero en realitat se li arrenca la llengua.

Un amich del pintor Urgell se desfeya un día en elogis davant de un quadro del mestre.

—Noy—li deya—tú ets un gran pintor... mes que gran: ets l' únich. ¡Quína manera de interpretar la naturalesa! ¡Quína veritat! ¡Quína poesia! ¡Quín raig de sol!...

L' Urgell, molt tranquil, interrompentlo:

—No es de sol; es de lluna.

L' amich, seguint ab el mateix tó:

—Be, donchs ¡quín raig de lluna!...

TRENCA-CAPS

XARADAS

I

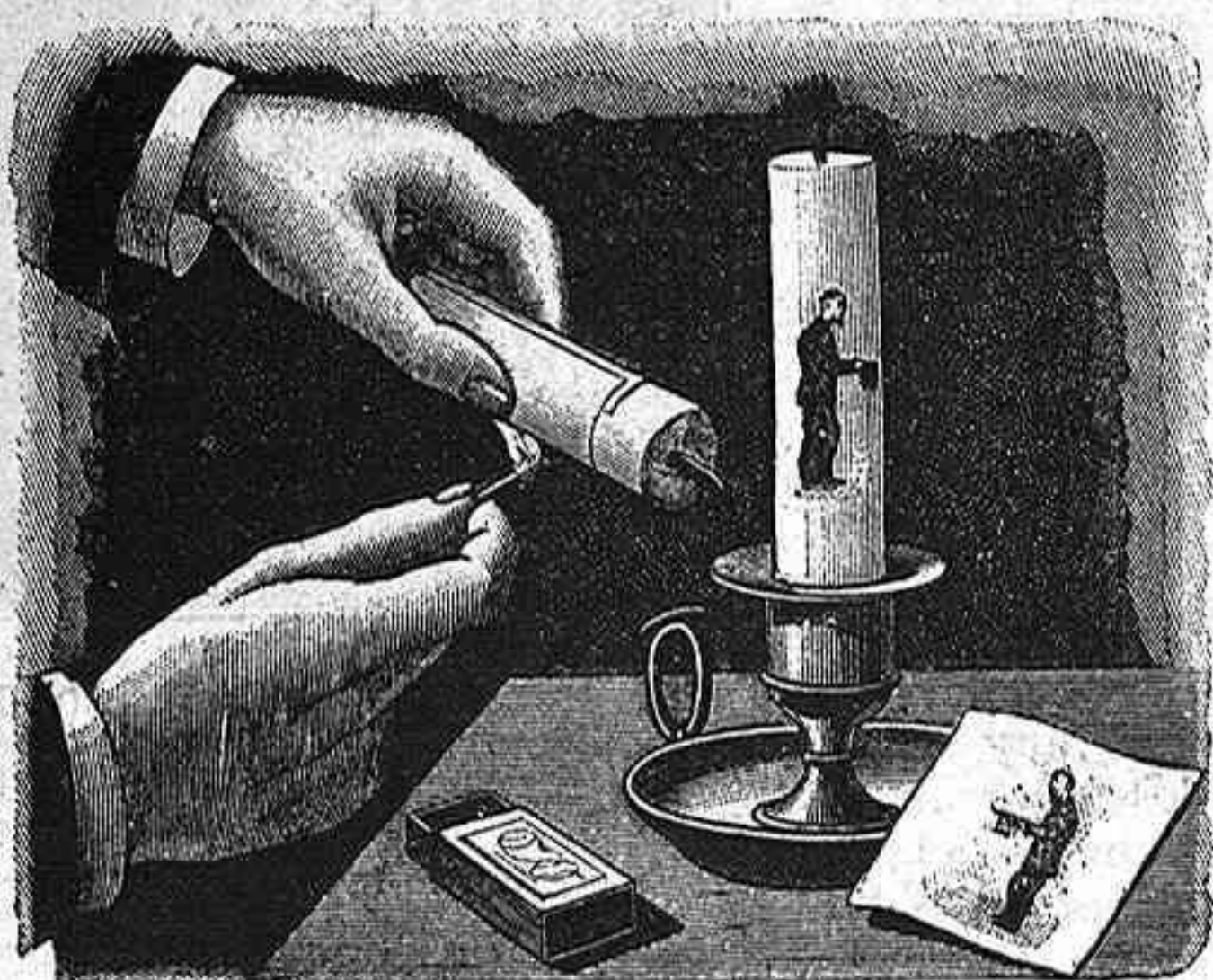
FESTA MAJOR DE GRACIA.—PREPARATIUS

Segons noticias que corren per tots els carrers de Gracia, diu que la festa major aquest any será molt grassa y que tothom tirarà

ESPELMAS ILUSTRADAS

Aquí tenen, lectors, un dels entreteniments més *entretinguts* que 's coneixen. Un verdader recreo de las familias honradas... encare que siguin pobres:

Se tracta de decorar en un moment donat totas las espelmas que 's tenen á casa, adornantlas abs traballs artístichs ó grotescas caricaturas. Peraixó no 's necessita ésser artista de 'n Lluch ni d' en lloch.

Per aixó cal solzament agafar el paper hont hi ha grabat un dibuix que 's vulgui reproduhir y aplicarlo fortament al voltant de la vela. Desseguida, procurant que 'l dibuix, si potser ben negre y en paper prim, vingui á la part de dintre (y procurant no cremarse 'ls dits) s' hi passa lleugerament, de cap á cap, un misto encés; y ja tenen traspasat el grabat ab forsa *exactesa*.

Poden llavoras desenrotllar el paper y observarán lo curiós que resulta aixó de las *espelmas ilustradas*.

la casa... per la butxaca.

Com que aquest any, segons diuen el *dos* y el *tres* no han fet falta, tothom vol contribuir per disfrutá y fer balladas contractant quatre ceguets ó be pianos ab campanas.

Hu conta que hi ha carrer que las comissions nombradas han recullit tants diners que no saben ahont posá'se 'ls, y que pensan adornar el carrer de banda á banda d' un modo original ab papers de banch (ó de taula), pro es fácil que ab la calor se 'ls torni paper d' estrassa.

Carrer hi ha que fins els gats y els gossos ha dat un *quarta-girat*, per poguer també aquellas nits recrearse, qu' ells també com las personas senten amor y hasta 's casan (pro no 'ls costa cap diner y aixó es una gran ventatja.)

Com que ja tothom procura *total*, diuen que no falta carrer (y del qual me prenh la *llibertat*... de callarme), que ha contractat sis orquestas ó instruments de ferro y llauna

perque siga mes cumplert el bullici y la gatzara, y segons vagin las cosas, no hu *cinch* del cert; pro 's parlava de convidar al ministre de Gracia... y etcetra; y hasta ab una gran cerimonia nombrarlo fill... de sa mare.

Apa, donchs, ¡visca la gresca! esmoleuvos las sabatas, preparéus el vestit nou y trayéu totas las arnas. Penséu que 'ls que ara som vius han de morí un día ó altre y 'l que se 'n va d' aquest mon de ballar no tindrà ganas... fins el día del judici á las quatre de la tarde.

J. STARAMSA

CONVERSA

—¿D' ahont vens, Ramona?

—De la estació, que ha vingut ma germana.

—¿Quina, la María?

—No, la que entre totas dugas hem dit, y está casada ab el que ara mateix acabém de dir.

NAS DE PRUNA

GEROGLÍFICH

T N E E E I M

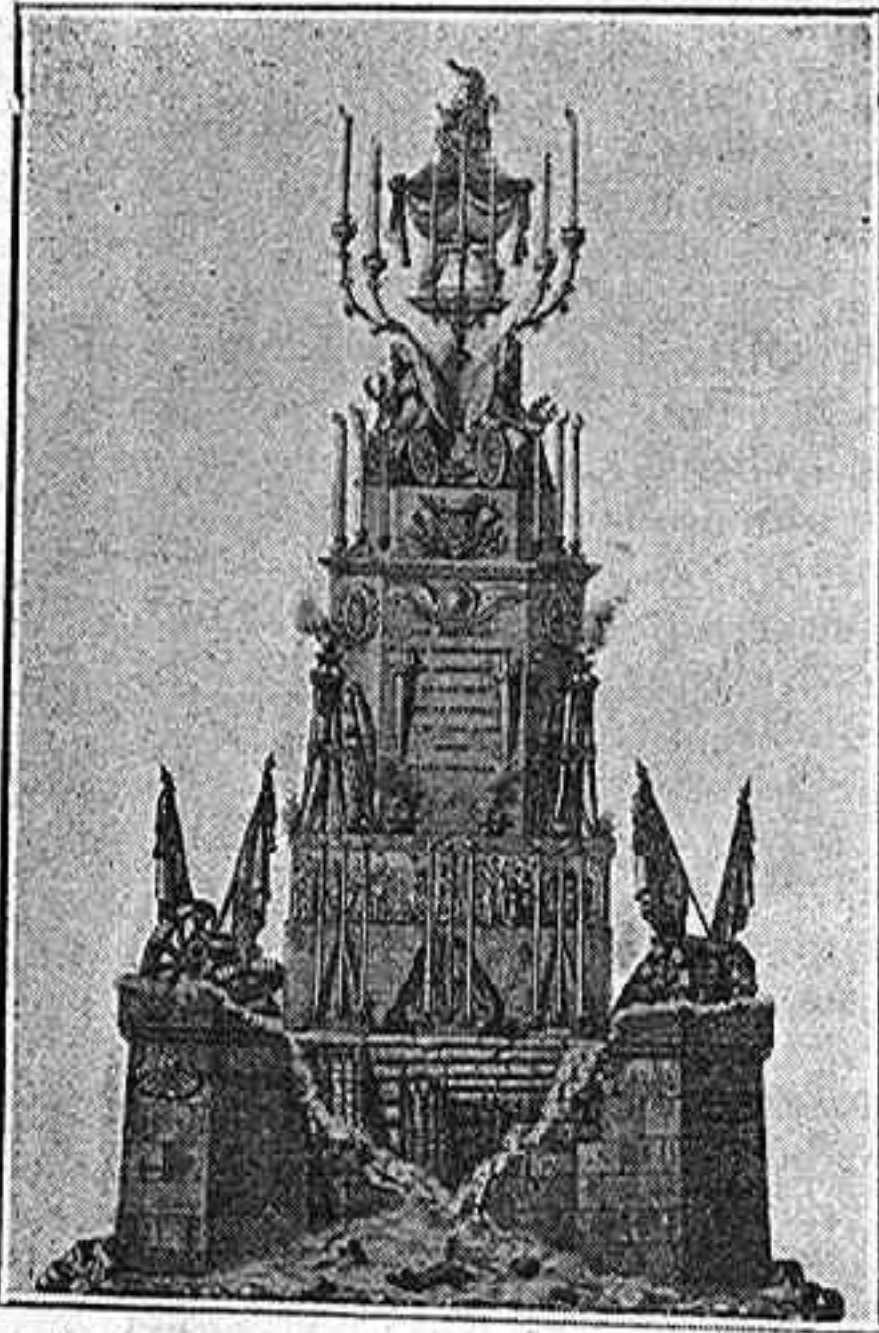
NINUS Y NANUS

FIGURÍ PER CARNAVAL

Un dominó de senyora, elegant sense boato, pro d' aquells que donan l' hora, (no la de 'n Dato.)

BARCELONA — RECORTS DEL SIGLE XIX

1837.—Túmbul erigit en la Catedral de Barcelona, en las honras fúnebres dedicadas als defensors de Bilbao.

del deserto, qual representació produí un alborot tremendo de xiulés y retxiflas.

—¿Qué no hi havia fieras en el séu *deserto*?—li preguntá un conegut l'endemá de la representació.

Y ell va respondre molt amatent:

—Sí, una: vosté.

Es impossible formarse una idea del tró que feu á Barcelona, 'l frenólech don Manuel Cubí i Soler, al retornar dels Estats Units.

Li dihem Cubí i Soler, perque en el séu afany de innovacions reformá l' ortografia, suprimint la *y* ab lo qual s' adelantá de molts anys al senyors de *L' Avenç*.

Pero no era 'l sistema ortogràfich lo que cridava l' atenció del públich, sino 'ls seus exámens craneoscòpichs, ab els quals pretenia endevinar l' aptitut nativa de las personas. Aixís es qu' eran á centenars els pares de familia que avants de donar carrera als seus fills volían conéixer l' opinió del doctor Cubí, qui s' hauría fet rich, á no ser un sabi tan *enrahonat*, en quant á tarifar el preu de sos serveys.

Per l' exámen del crani y 'l corresponent dictámen per escrit, no cobrava sino deu ralets.

Desterrat en Clavé á Mallorca, rebé la noticia de tenir un fill malalt, y sense entendre's de rahons se 'n vingué á Barcelona.

El general Zapatero, furios, el feu comparéixer á la seva presencia, y tant sentidas degueren ser las explicacions de 'n Clavé, que 'l despedí, deixantlo en llibertat, mentres s' aixugava duas llágrimas.

Fou degut aixó á que precisament llavoras tenia també en Zapatero un fill malalt.

No en vá 's diu que hasta las feras estiman als seus fills.

1867.—Entrada del fort de las Dressanas, enfront de la Rambla.

(D' una lámina litogràfica.)

MONEDA DE L' HISTORIA

Anécdotas, notas, rasgos y acudits.

(CONCLUSIÓ)

El mestre Obiols, á un músich culpable de fer una dissonancia:

—¡Alto! aixó es un *dó*.

El músich:—Donchs al paper hi ha un *mí*.

—El mestre:—¿Y si hi hagués una escarola que també la tocaría?

En Freixa, melómano y home de un génit del diable, havia escrit una ópera titulada *La figlia*

Una multitud obrera en vaga l' any 55, ocupava la Rambla, 'l carrer de Fernando, la Plassa de Sant Jaume. En Clavé, desitjós d' evitar trastorns se dirigía á Casa la ciutat, y un obrer al veure'l digué á un seu company:

—¿Ahónt deu aná 'l geperut tan atrafegat?

Y l' altre res-pongué:

—¡Qué sé jo! potser també li han rebaixat la má d' obra de las cansons.

L' any 60, al desembarcar la reyna Isabel procedent de las Balears, tenia un

nyanyo á la cara á conseqüencia de un accident ocorregut á bordo. Un regidor de Barcelona, li va dir:

—Paciencia, señora: más podía ser.

Per donar algún esplay al príncep de Asturias y á las infantas, eran portats molts dematíns als Camps Elísseos, á l' hora qu' en aquell hermós siti de recreo no hi havia ningú. Y com siga que la reyna mostrés algún rezel, li digué un regidor:

—Descanse S. M.: yo me cuidaré de los niños.

També al entrar D. Amadeo, l' any 71, en una tarde desapacible de setembre, com se queixés de sentir un fret que no esperava trobar á Barcelona en semblant estació, li digué un amadeista entussiasta:

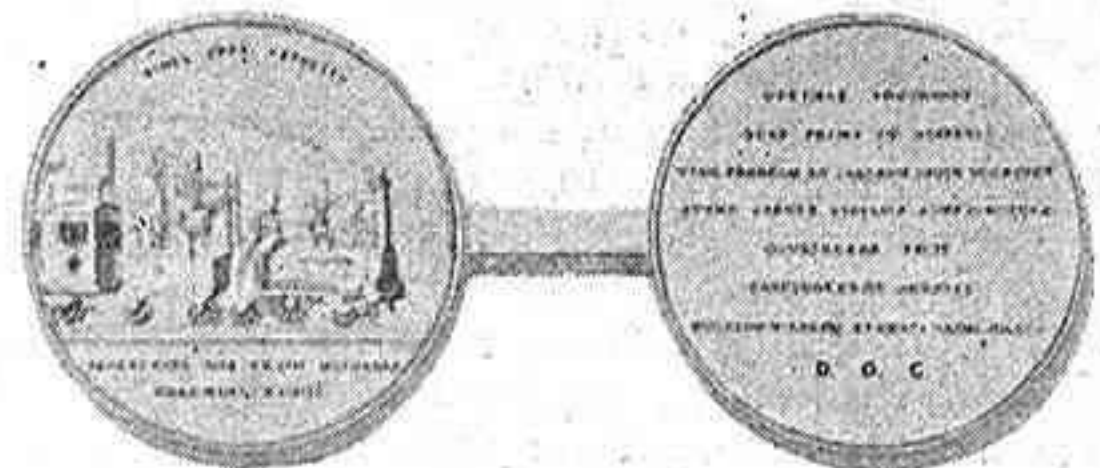
—Eso será porque irá mal gobernado por dentro.

Un industrial, admirat de las grans caminadas que feya en Cánovas seguint fábricas, li digué al visitar el seu establiment:

—Ya se conoce que tiene V. mucho delito!

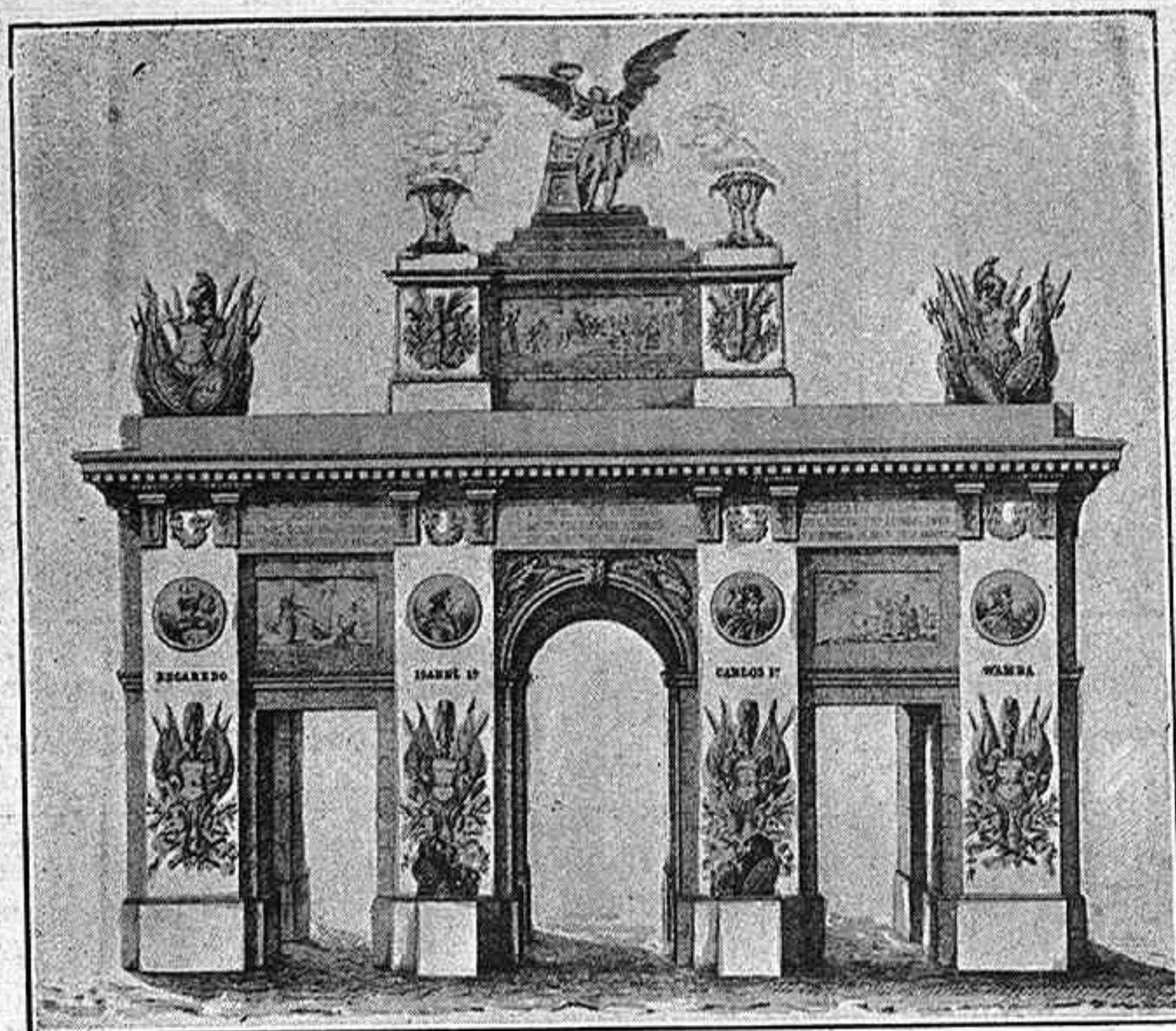
Fou avants de la Revolució, quan en una poesia castellana de 'n Víctor Balaguer s' hi llegiren aquelles tres paraulas «*pluma de gacela*», que tant y tant, mes tart, se li havían de tirar en cara.

Don Víctor, en aquest punt, sigué víctima de la voracitat de un caixista y de la distracció de un co-

1848.—Medalla conmemorativa del ferro-carril de Barcelona á Mataró, el primer d' Espanya.

BARCELONA—RECORTS DEL SIGLE XIX

1840.—Arch triomfal erigit en honor de la reyna María Cristina y las sevas fillas. (D' una litografia.)

rector de probas, puig havent escrit «*pluma de gar-cela*», aquell se li menjá la *r* y l' altre no se 'n adoná, per qual motiu incorregué el poeta en la responsabilitat de haver fet criar plomas á un animal de pel.

Durant la reacció del 66 al 68, els mossos d' Esquadra anavan á agafar á n' en Monturiol, célebre inventor del Ictíneo. La serenitat de la seva senyora va salvarlo, puig á pesar d' estar segut á taula, veientlo 'ls mossos desde 'l recibidor, al preguntar per ell, digué la senyora:

—Es el méu cunyat: el germá de 'n Narcís.

D. Lluís Cutxet, notable escriptor, detingut també en aquella fetxa, seguía Rambla avall entre una parella de mossos, silenciosos, cap-baix, ab dos ó tres llibres sota l' aixella y un bastó á la má.

—Tingui — digué de sobte oferint el bastó á un dels seus guardians.

—No, no: ja pot portarlo— digué aquest.

—Tingui, prenguíme'l — insistí en Cutxet—perque tinch por de ferm'hi á garrotadas.

En Salvador Estrada, autor de un gran número de sonets catalans, era un home de costums molt arregladas, y tan exigent en materias gramaticals, que al sortir al balcó, com tenia per costum cada día en havent dinat, llegí ab horror el següent rétol sobre 'l portal de una botiga del davant de casa seva, que durant molt temps havia estat sense llogar:

«FABRICA DE BELAS DE SEVO»

Alló li feya mal. El dinar se li indigestava.

Se dirigí al amo de la botiga y li suplicá que cambiés aquell rétol, ó que fes corretjir á lo menos las faltas ortográficas, compromentse á corre ell ab el gasto.

El botiguer no estigué per rasons, dihentli llis y ras, que á casa seva feya lo que li donava la real gana. Y com don Salvador no trobés medi de persuadirlo, no tingué mes remey que cambiar de casa.

L' historiador don Antón Bofarull manejava l' *calembur* ab molta gracia.

Veus'aquí com explicava l' etimología del apellido Massanés, que portava la famosa poetisa donya Josepa.

—A casa de la Pepa—deya—avants s' anomenavan Massanás, á causa de la penca fenomenal que tenian tots els de la familia. Embrassada la mare de la Pepa, feren una prometensa á un sant perque la criatura que havia de venir nasqués xata.

Y en efecte, xata nasqué; pero tant y en tanta manera, que tots els

de la familia, á una, exclamaren al véurela:

—Massa n' es!

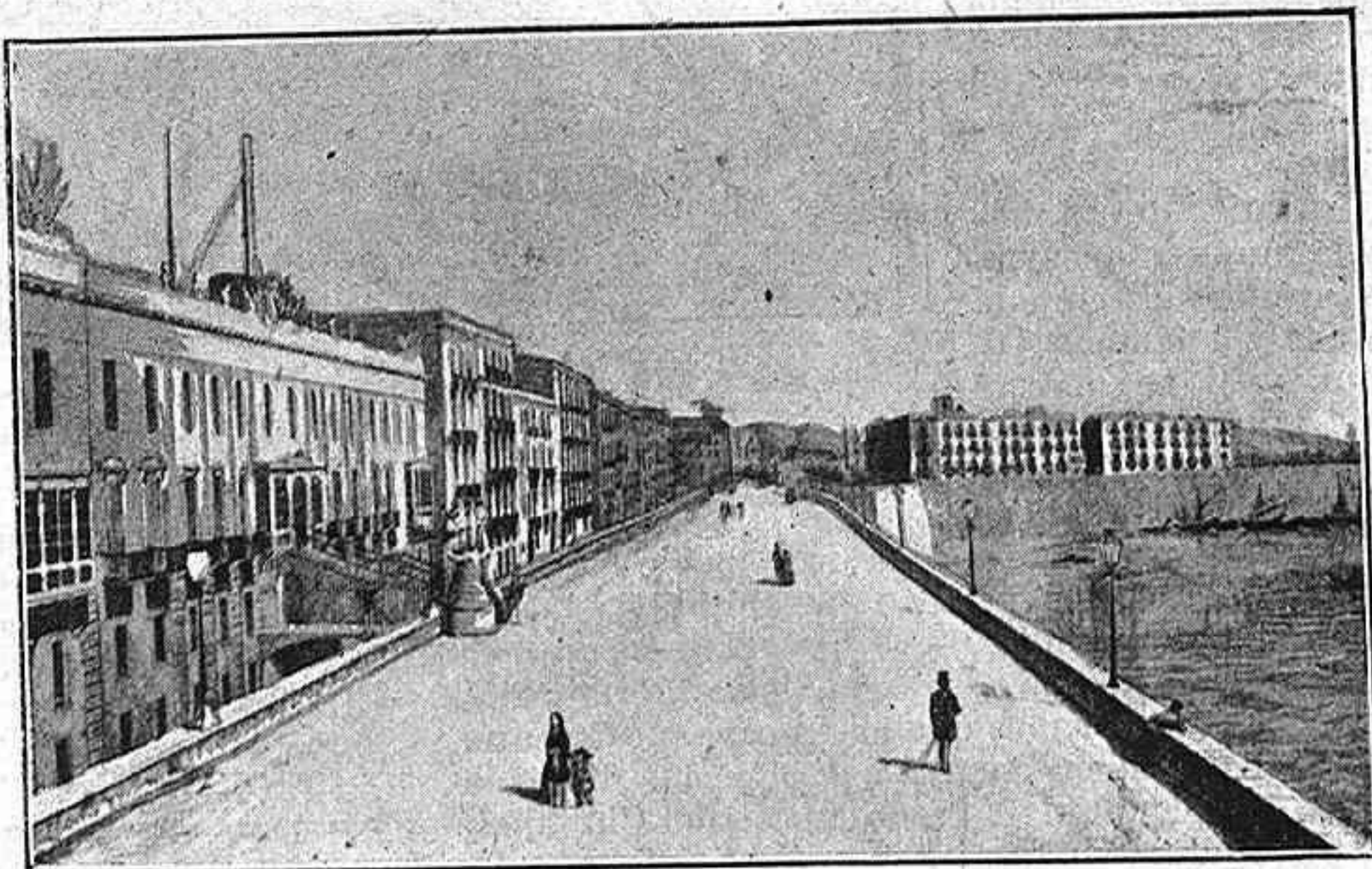
Y desde aquell dia acordaren cambiar l' apellido *Massanás* per l' apellido *Massanés*.

En Cornet y Mas, en Ginestá y en Pascual y Casas, els tres únichs gacetillers que hi havia á Barcelona per allá 'l 64, venían de una inauguració en un carruatje, que pará davant del Passatge de Colón, pera deixar á n' en Pasqual.

Apenas aquest en terra, 's desbocá 'l caball, y en Ramón Ginestá trayent el cap per la portella, se posá á cridar:

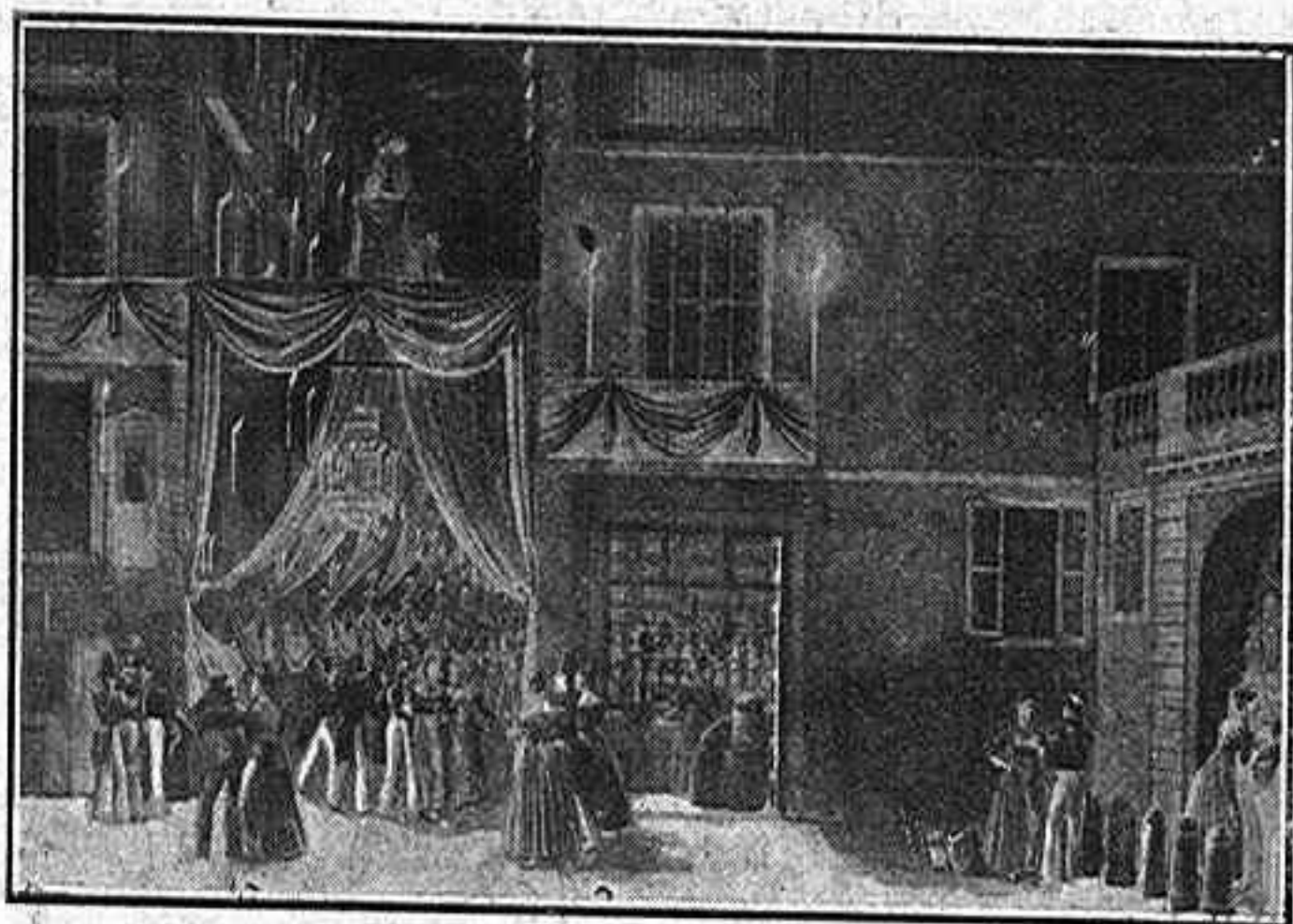
—Pascual! Pascual!... Fesne la gacetilla!

Un senyor que havia obert una botiga, convidá als gacetillers dels tres únichs diaris que 's publicavan (del 61 al 66), aconsolantse de dinar tres vegadas en

1850.—La Muralla de Mar. (Litografia de Alsamora.)

BARCELONA—RECORTS DEL SIGLE XIX

1833.—Lo carrer de la Boqueria, en las festas de la proclamació de D.ª Isabel II.
(Dibuix á l'ayguada d' Alsamora.—Museo arqueològich municipal.)

1833.—Lo carrer de la Corribia, en las festas de la proclamació de D.ª Isabel II.
(Dibuix á l'ayguada d' Alsamora.—Museo arqueològich municipal.)

un mateix dia, á trucos de no veure'ls reunits, en atenció á las polémicas renyidas que 'ls tres diaris sostenían.

Quan se li feu entendre que no hi havia cap perill de que 's tiressen els plats pel cap, el bon home no se sabia avenir de que 'ls mateixos qu' en els diaris se barallaven sempre, poguessen dinar junts.

Quan la gran manifestació republicana del 68 passava per la Rambla de Canaletas, un obrer comprá tots els aucells que hi havia dintre de una gran gambia, y deixantlos anar, acompanyá la seva voladissa al crit entusiasmista de

—¡Viva la llibertat!

Era 'l club de 'n Viralta, el del *Tiro nacional* un dels mes demagògichs y exagerats, entre 'ls molts que s' obriren á Barcelona, immediatament després de la Revolució de Setembre. Las sessions solían prolongarse fins á las primeras horas de la matíada, puig tothom tenia dret á fer ús de la paraula, y tothom en aquell temps patia de diarrea oratoria.

Una nit—era ja mes de la una—s picavan las crestas el ciutadá Batalla y 'l ciutadá Dimoni; y al terminar aquest una de las sevas contestacions, y quan el primer anava á replicarli,

—Ciutadá president—crídá una veu desconeguda—demano la paraula per una qüestió prèvia.

Concedida que li fou, digué que al anarse'n á casa, se trobá ab que la seva dona devia dormir molt fort, per quant per mes que ell trucava, no 'l sentia. «¿Hont trobarás un manyá á n' aquestas horas de nit? m' hi preguntat. Y recordantme del Club de 'n Viralta, aquí he vingut, á veure si hi ha algú entre 'ls presents que ho sigui y vulgui venir á espanyar la porta, que se li pagaré lo que sigui.»

El ciutadá Batalla se prestá á servirlo, motiu pel qual quedá tallada en sech la renyida discussió entaulada entre ell y el ciutadá Dimoni.

Al 69, en Carlos Altadill sentint encomiar la candidatura al trono d' Espartero, per sas grans condicions de honradés, exclamá:

—Si tant honrat es, feulo caixer!

Mentres s' agitava la qüestió de nomenclament real no sabentse encare sobre quí havia de recaure, uns tranquils anunciaren que 'l candidat al trono que més probabilitats tenia de sortir elegit, s' ensenyaria al *Teatro Talía* (situat ahont avuy hi ha l' Gran Hòtel Continental) á dos quartos l' entrada.

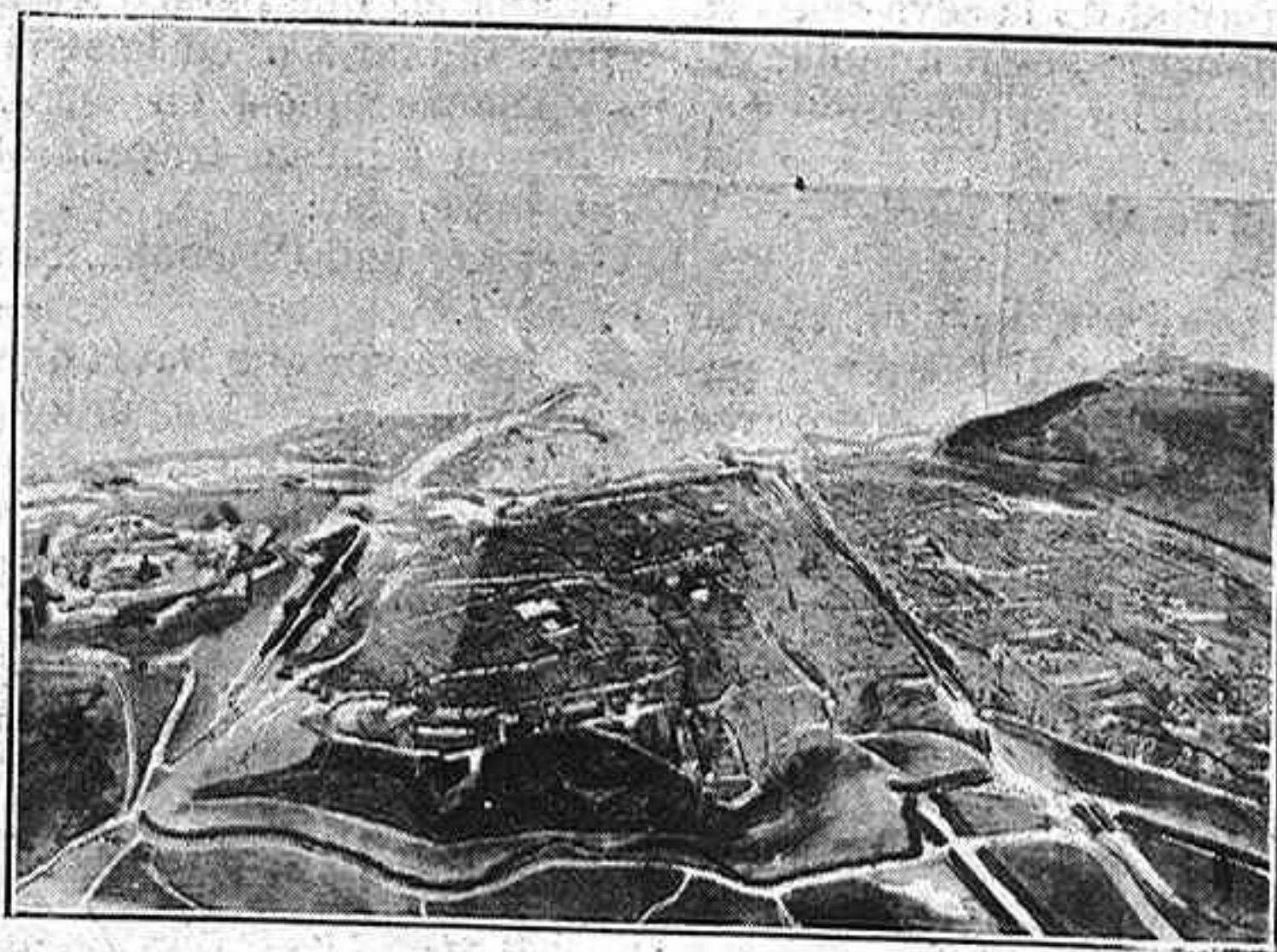
A tal efecte vestiren de rey de comedia á un ximple dels mes coneguts de la Rambla, l' asseguren al trono, posantli un porró sempre ple de mam al alcans de la má, y fou tal la generació que acudí á veure'l, que, de dos quartos en dos quartos, se reuniren prop de un centenar de duros.

Entre 'ls presos que 's trobavan al *Pontón*, després de una de las grescas ocorregudas durant el període de la Revolució, s' hi contava un republicá molt tranquil, á quí se li va ocorre enviar una exposició al general Gaminde, *fent la dimisió de pres*.

Entre otras consideracions, apoyava la seva sollicitut en que, com á republicá, no podia consentir que 'l govern li dongués estada franca.

Tanta gracia va fer á n' en Gaminde aquella sollicitut, que decretá: «Como se pide.» Y á las pocas horas, l' autor de la broma era posat en llibertat.

P. DEL O.

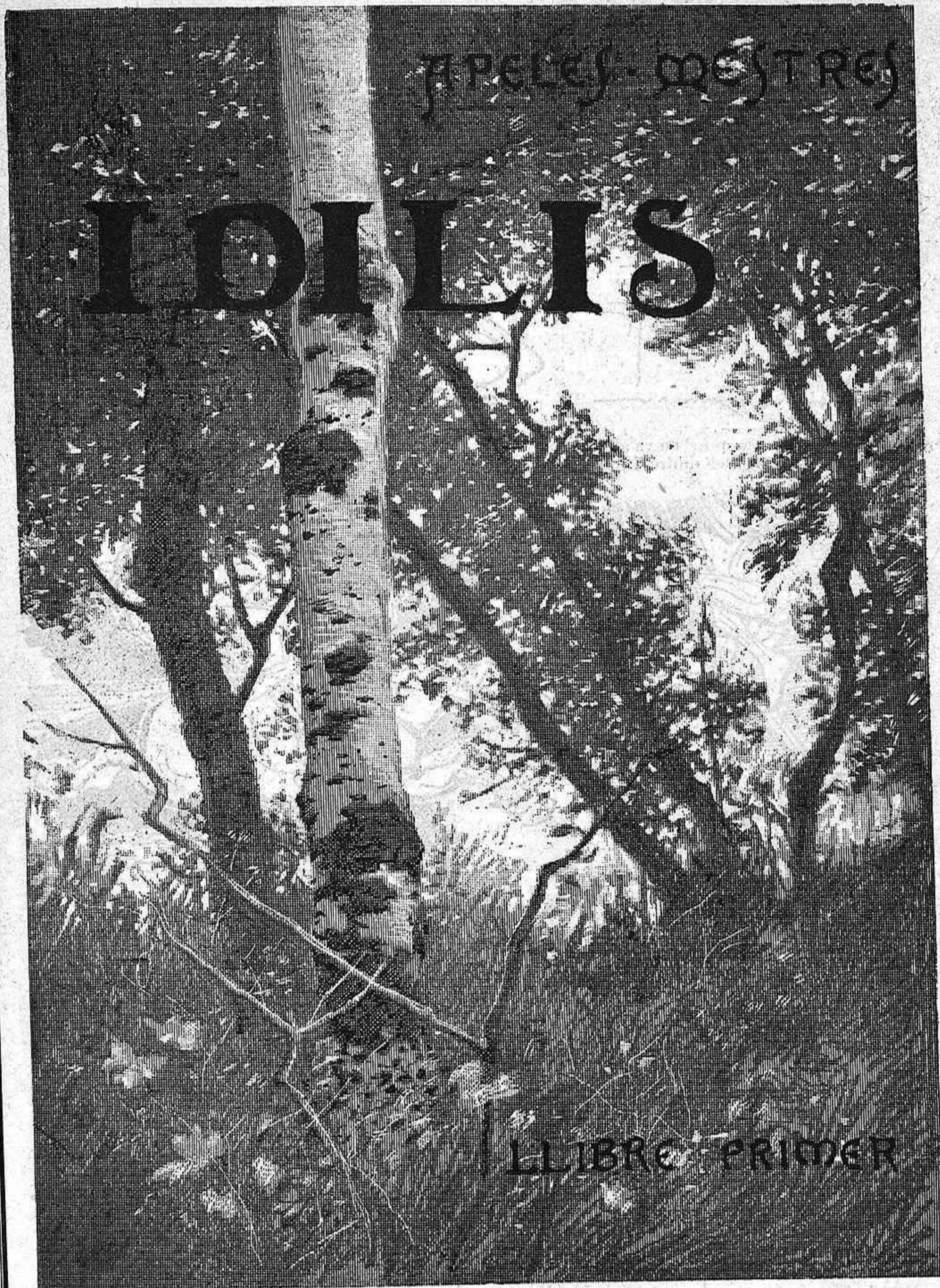
1856.—Barcelona á vista d' aucell; ab las murallas mitj derruidas.
(Litografía d' Alsamora.—Museo arqueològich municipal.)

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20.

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8.
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

ANTONI LOPEZ, EDITOR, RAMBLA DEL MITJ, NÚMERO 20, LLIBRERÍA ESPANYOLA, BARCELONA. CORREU: APARTAT NÚMERO 2

Acaba de posarse á la venda

PREU: 2 PESSETAS

La próxima senmana **IDILIS** LLIBRE SEGÓN *****
 sortirà ***** (Inédits) **

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, si no 's remet ademés un ral per certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaiças.

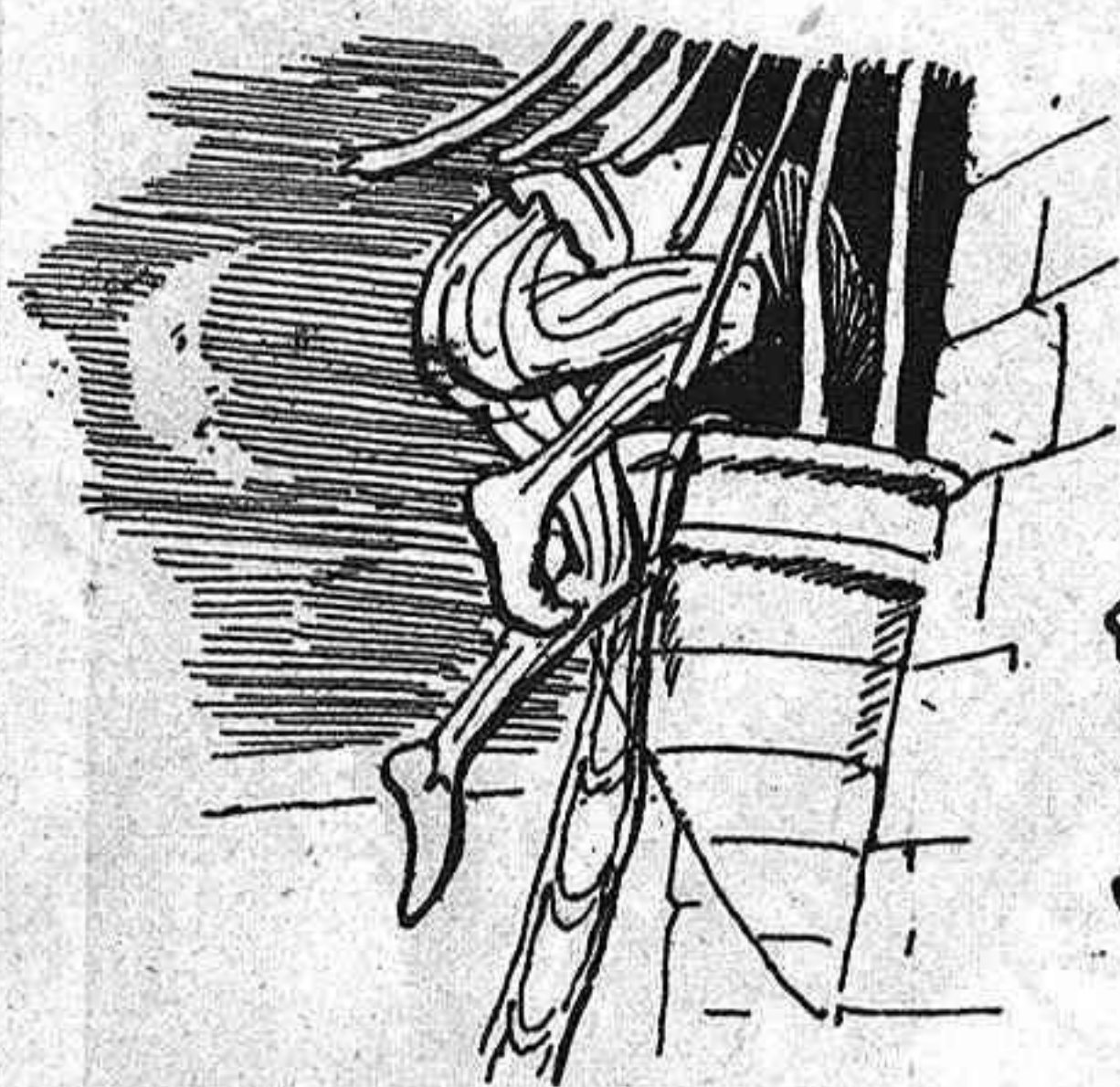
L' IDILI ETERN

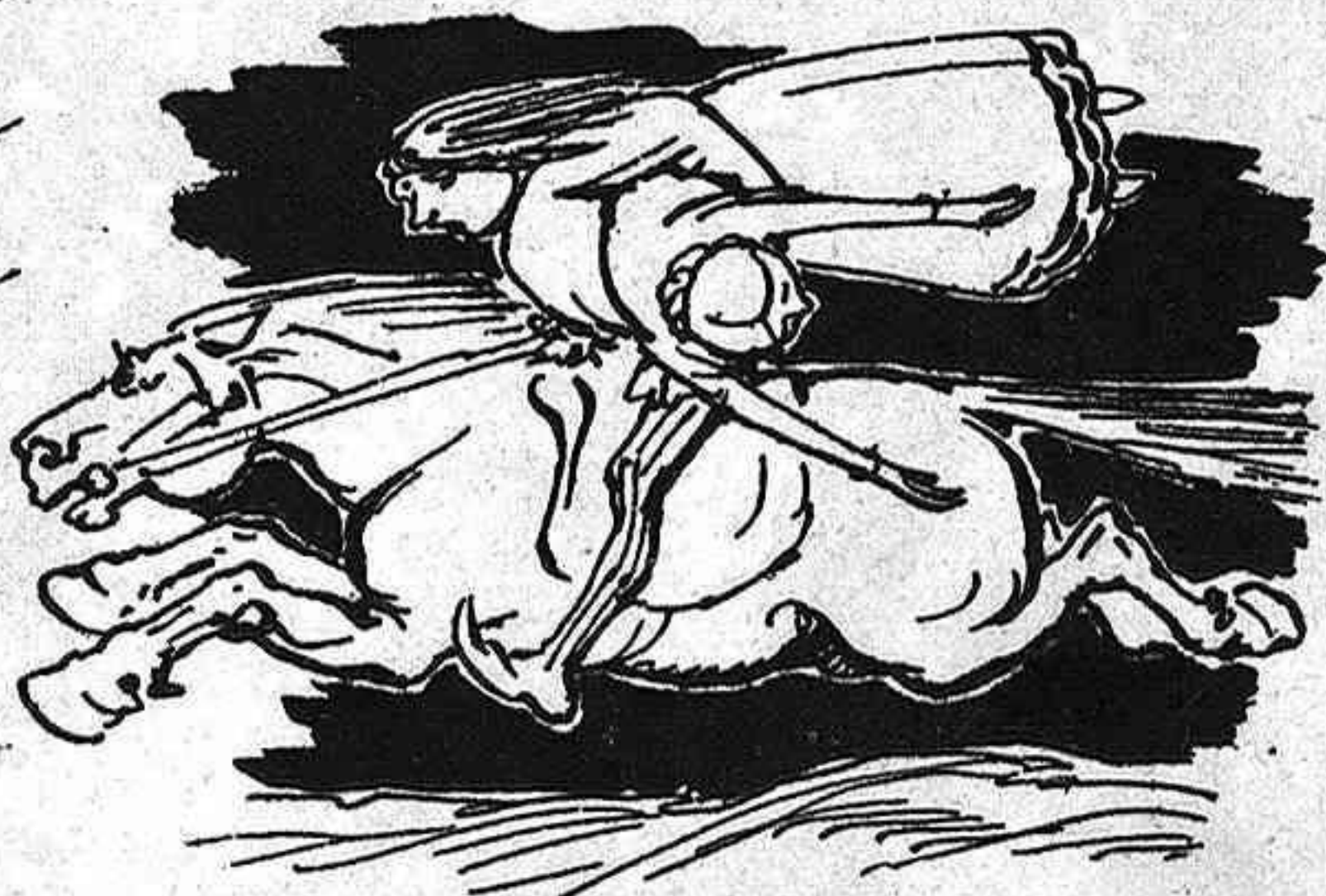
ACTE I.—¡Quí sopa, quí s' en va al llit
ab aquest foch dintre 'l pit!

ACTE II.—¿Un rival? ¡mort al moment,
així en vinga un regiment!!

ACTE III.—Será meva y seré seu
baldament s' hi oposi Deu!!!

ACTE IV.—Fugim, no 'm preguntis ónt,
mal siga á la fi del món!!!!

ACTE V.—El somni s' ha realitat!
Oh suma felicitat!!!!

(Text y dibuixos de APELES MESTRES)
EPILECH.—Perjura!—Tuno!—Panarra!
Malvada!—Perdut!—Bandarra!!!!